

Warszawa, dnia 15 stycznia 2014 r.

Poz. 3

**DECYZJA NR 5
KOMENDANTA GŁÓWNEGO PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

z dnia 15 stycznia 2014 r.

**w sprawie wprowadzenia Polityki zarządzania ryzykiem
w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej**

Na podstawie art. 68 ust. 2 pkt 7 w związku z art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 885, 938 oraz 1646) oraz § 16 ust. 3 zarządzenia nr 59 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 września 2012 r. w sprawie systemu kontroli zarządczej w dziale administracji rządowej – sprawy wewnętrzne (Dz. Urz. MSW poz. 64), a także § 15 ust. 1 Decyzji Nr 3 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 13 stycznia 2014 r. w sprawie systemu kontroli zarządczej oraz zasad jej koordynacji w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Wprowadza się do stosowania w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Politykę zarządzania ryzykiem zwaną dalej „Polityką”.

2. Polityka stanowi załącznik do decyzji.

§ 2. Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania.

gen. brygadier Wiesław LEŚNIAKIEWICZ

Załącznik do decyzji Nr 5
Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej
z dnia 15 stycznia 2014 roku

KOMENDA GŁÓWNA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Warszawa, dnia 15 styczeń 2014 r.

Rozdział 1. CEL

- 1) Celem *Polityki zarządzania ryzykiem* w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej, zwanej dalej „Polityką”, jest wprowadzenie systemu zarządzania ryzykiem, w tym w szczególności identyfikacji i oceny ryzyka, ustalenie akceptowalnego poziomu ryzyka, określenie sposobu reakcji na zidentyfikowane ryzyko a także podjęcie działań w celu jego minimalizacji oraz trybu monitorowania ryzyka.
- 2) System zarządzania ryzykiem służy bieżącemu usprawnieniu planowania działalności Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, a tym samym zwiększeniu skuteczności realizacji zadań i osiągania celów poprzez uzyskiwanie informacji o zagrożeniach dla ich realizacji oraz stosowanie odpowiednich mechanizmów kontroli wewnętrznej.
- 3) Niniejsza polityka nie ogranicza możliwości wykonywania dodatkowych analiz ryzyka w komórkach organizacyjnych Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

Rozdział 2. PRZEDMIOT POLITYKI I ZAKRES STOSOWANIA

- 1) Przedmiotem Polityki jest zdefiniowanie poszczególnych etapów oceny ryzyka, postępowania z ryzykiem uznawanym za nieakceptowane oraz sposobów oceny zastosowanych zabezpieczeń oraz ich wpływu na zminimalizowanie ryzyka pierwotnego.
- 2) Polityka dotyczy wszystkich komórek organizacyjnych Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i jest elementem kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.).

Rozdział 3. SŁOWNIK POJĘĆ

Ileokroć w Polityce jest mowa o:

- 1) **akceptowalnym poziomie ryzyka** – rozumie się przez to wielkość ryzyka, którą Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może zaakceptować bez żadnych dodatkowych działań zaradczych bądź zmian w funkcjonowaniu;
- 2) **analizie ryzyka** – rozumie się przez to proces, którego elementami są między innymi identyfikacja ryzyka, oszacowanie jego skutków i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka przy uwzględnieniu skuteczności istniejących mechanizmów kontroli;
- 3) **arkuszu oceny ryzyka** – rozumie się przez to dokument sporządzany w celu rozpoznania i oceny ryzyka oraz jego wyeliminowaniu poprzez wskazane środki, **wg druku nr 1**;
- 4) **efektywności** – rozumie się przez to relacje między osiągniętymi wynikami a wykorzystanymi zasobami;
- 5) **ewaluacji ryzyka** – rozumie się przez to dokonanie przeglądu wyników oceny ryzyka i porównanie z kryteriami w celu stwierdzenia, czy ryzyko jest akceptowalne;
- 6) **identyfikacji ryzyka** – rozumie się przez to wyspecyfikowanie zdarzeń, ich skutków i prawdopodobieństwa;
- 7) **kierownictwie komendy** – rozumie się przez to Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i jego zastępców;
- 8) **kierowniku komórki organizacyjnej** – rozumie się przez to kierującego komórką organizacyjną Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej;
- 9) **Komendancie** – rozumie się przez to Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej;
- 10) **Komendzie** – rozumie się przez to Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej;
- 11) **komórce organizacyjnej** – rozumie się przez to komórkę organizacyjną określoną w statucie Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej;
- 12) **macierzy ryzyka** – rozumie się przez to prezentację, w formie graficznej, prawdopodobieństwa i skutków wystąpienia jednego lub wielu ryzyk; macierz ryzyka przedstawia profil ryzyk dla Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, który został stworzony na podstawie dokładnej analizy poszczególnych ryzyk;
- 13) **mechanizmie kontroli** – rozumie się przez to sposób postępowania wynikający odpowiednio z obowiązujących przepisów prawa, wewnętrznych regulacji przyjętych w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej lub z przyjętych zasad postępowania w określonych okolicznościach, zmierzający do zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka do poziomu akceptowalnego (należą do niego wszelkiego rodzaju działania zabezpieczające, zapobiegające – prewencyjne i korygujące);
- 14) **metodzie oceny ryzyka** – rozumie się przez to sposób przeprowadzania oceny ryzyka;
- 15) **modyfikacji ryzyka** – rozumie się przez to działania podejmowane w celu ograniczenia ryzyka;
- 16) **następstwo** – rozumie się przez konsekwencję, rezultat zdarzenia mający wpływ na cele. Określane jest punktowo w skali 1 – 5;
- 17) **planie postępowania z ryzykiem** – rozumie się przez to dokument, w którym określono planowane działania modyfikujące ryzyko i realizację tych działań, **wg druku nr 2**;
- 18) **poziomie ryzyka** (istotność ryzyka) – rozumie się przez to iloczyn liczb wyrażony wartością punktową prawdopodobieństwa i skutków;
- 19) **pracowniku** – rozumie się przez to członków korpusu służby cywilnej, osoby spoza korpusu służby cywilnej, funkcjonariuszy pożarnictwa zatrudnionych w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej;

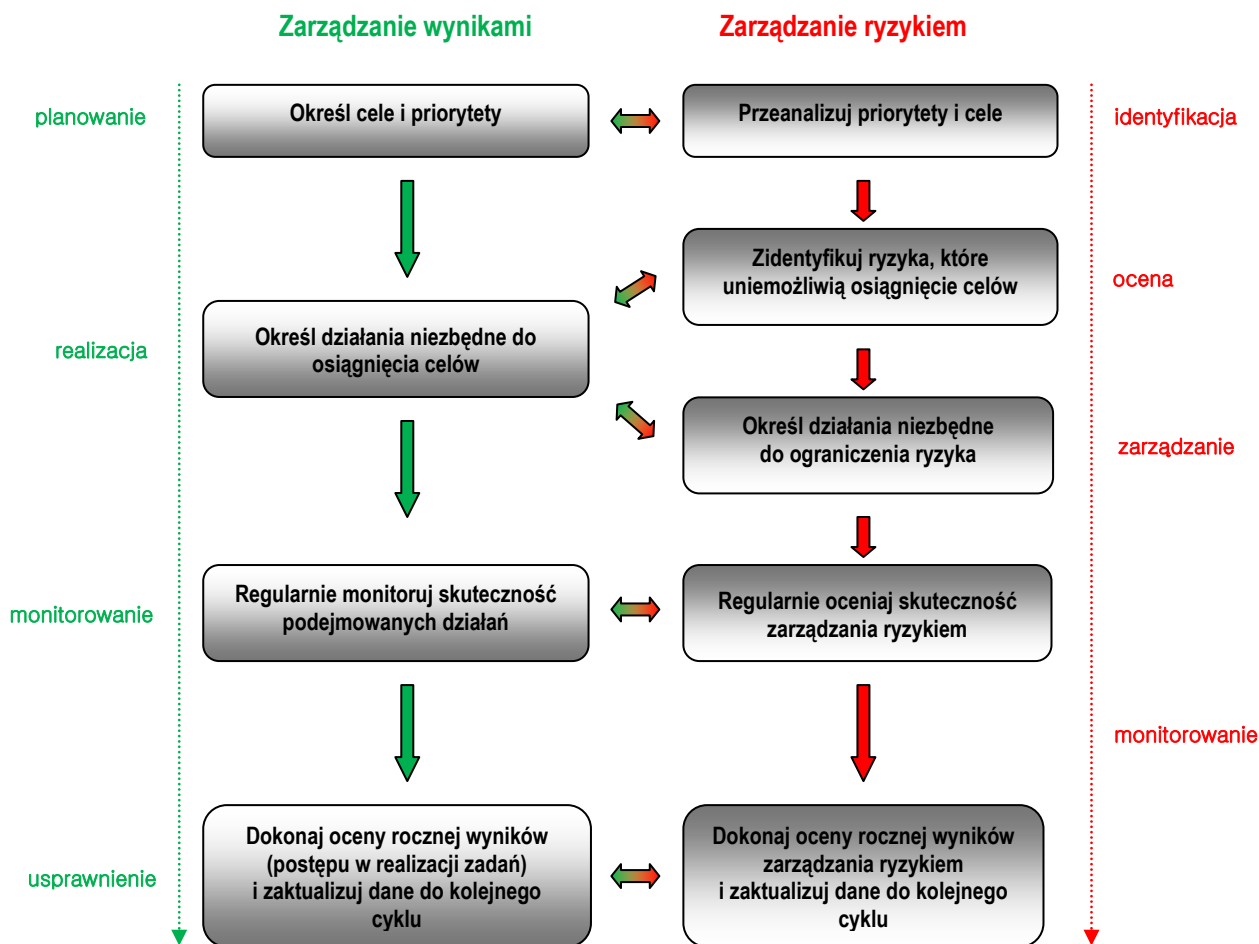
- 20) **prawdopodobieństwo** – rozumie się przez to przewidywalną możliwość zaistnienia zdarzenia, które niekorzystnie wpłynie na osiągnięcie celów. Określane jest punktowo w skali 1 – 5;
- 21) **rejestrze ryzyk** – rozumie się przez to zbiorcze zestawienie wyników przeprowadzonej identyfikacji ryzyk, ich analizy i postępowania z ryzykiem oraz mechanizmów kontroli obowiązujących w Komendzie – prowadzony jest, **wg druku nr 3**;
- 22) **ryzyku** – rozumie się przez to prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzeń, zjawisk, działań, czynników, które mogą mieć wpływ na osiągnięcie celów Komendy lub powodują odchylenia od oczekiwanych stanów – jest mierzone jako iloczyn skutków i prawdopodobieństwa jego wystąpienia;
- 23) **skuteczności** – rozumie się przez to stopień, w jakim planowane działania są zrealizowane, a planowane wyniki osiągnięte;
- 24) **systemie zarządzania ryzykiem** – rozumie się przez to proces identyfikacji, analizy i określania reakcji na ryzyko, obejmujący również monitorowanie ryzyka i środków podejmowanych w celu jego ograniczenia do akceptowalnego poziomu, jak również oceny sytuacji, dostarczającej zapewnienia, że cele zostaną osiągnięte;
- 25) **właścicielu ryzyka** – rozumie się przez to osobę odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem, mająca kompetencje do podjęcia ustalonych działań w stosunku do zidentyfikowanego ryzyka, którym zarządza w odniesieniu do celów i zadań realizowanych przez komórki organizacyjne;
- 26) **zdarzeniu** – rozumie się przez to sytuację wywołaną przez czynniki wewnętrzne i zewnętrzne (czynniki ryzyka), które wywierają wpływ na osiągnięcie celów; zdarzenia mogą wywołać skutki pozytywne, negatywne lub oba rodzaje skutków jednocześnie; zdarzenia o skutkach negatywnych oznaczają ryzyko, natomiast zdarzenia o skutkach pozytywnych oznaczają szansę dla osiągnięcia celów.

Rozdział 4. OGÓLNE ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

1. Zarządzanie ryzykiem w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej odbywa się na poziomie realizacji celów i zadań Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
2. Zarządzanie ryzykiem, o którym mowa w ust. 1 odbywa się według zasad dotyczących w szczególności:
 - a) spójności z przepisami prawa oraz wytycznymi w zakresie standardów kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych¹⁾ i zakresie planowania i zarządzania ryzykiem²⁾,
 - b) powiązania z misją, celami i zadaniami Komendy,
 - c) przypisania odpowiedzialności,
 - d) adekwatności podejmowanych działań zapobiegawczych lub przeciwdziałających ryzyku w odniesieniu do jego istotności.
3. Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:
 - a) identyfikację ryzyka,
 - b) analizę ryzyka – ocenę jego wpływu na realizację zakładanych celów poprzez określanie możliwych skutków i prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka,
 - c) odniesienie ryzyka do jego akceptowalnego poziomu,
 - d) ustalenie metody przeciwdziałaniu ryzyku, jego realizacja (*Plan postępowania z ryzykiem*) oraz raportowanie,
 - e) monitorowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie koniecznych zmian w celu usprawnienia procesu.
4. Zarządzanie ryzykiem jest przeprowadzane równolegle z zarządzaniem wynikami Komendy, jako realizacja celów określonych w *Planie działalności Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej* oraz w *Ustawie budżetowej na dany rok budżetowy – budżet zadaniowy*. Wzajemne powiązania zarządzaniem wynikami a zarządzaniem ryzykiem prezentuje Rys. 1.

¹⁾ Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84)

²⁾ Komunikat Nr 6 Ministra Finansów z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wytycznych dla sektora finansów publicznych w zakresie planowania i zarządzania ryzykiem (Dz. Urz. MF, poz. 56)

Rys. 1

Rozdział 5. ROLE I UPRAWNIENIA

1. Zapewnienie funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem należy do zadań Komendanta.
2. Komendant może powołać zespoły, komisje, koordynatorów, pełnomocników, bądź wyznaczyć komórki organizacyjne w celu realizacji zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem, a w szczególności wsparcia właścicieli ryzyk w zakresie:
 - a) udzielania wyjaśnień i doradztwa w zakresie zarządzania ryzykiem,
 - b) oceny prawidłowości przeprowadzania oceny ryzyka i postępowania z ryzykiem,
 - c) obiektywizacji oceny ryzyka,
 - d) analizy skuteczności zarządzania ryzykiem,
 - e) wnioskowania o wprowadzenie odpowiednich działań doskonalących.
3. W odniesieniu do każdego ryzyka (w odniesieniu do celów i zadań realizowanych przez komórki organizacyjne) ustalony jest właściciel ryzyka. Właściciel ryzyka zarządza ryzykiem i jest z tego zarządzania rozliczany. Zarządzanie ryzykiem obejmuje swoim zakresem ocenę ryzyka, postępowanie z ryzykiem jak również monitorowanie, wymianę informacji dotyczącej ryzyka i raportowanie ryzyka. Właściciel ryzyka dokonuje oceny ryzyka, a w szczególności identyfikacji ryzyka, oceny ryzyka i ewaluacji ryzyka. Ocena ryzyka jest dokumentowana, zgodnie z wzorem *arkusza oceny ryzyka*. Właściciel ryzyka podejmuje decyzję dotyczącą postępowania z ryzykiem, kierując się celowością, adekwatnością i racjonalnością. Właściciel ryzyka monitoruje i nadzoruje realizację *Planu postępowania z ryzykiem*.
4. Pracownicy Komendy zobowiązani są do aktywnego udziału w zarządzaniu ryzykiem, w szczególności:
 - a) stosowanie się do obowiązujących w Komendzie regulacji w zakresie zarządzania ryzykiem;
 - b) w przypadku zidentyfikowania ryzyka bieżące informowanie o nim własnego kierownika komórki organizacyjnej;
 - c) przekazywania propozycji działań do kierowników komórek organizacyjnych oraz ich podejmowania w celu zminimalizowania skutków ryzyka lub prawdopodobieństwa jego wystąpienia.

5. Rola audytu wewnętrznego w procesie zarządzania ryzykiem obejmuje dokonywanie oceny adekwatności, skuteczności i efektywności systemu zarządzania ryzykiem w obszarze objętym zadaniami zapewniającymi świadczenie usług o charakterze doradczym z zachowaniem zasad niezależności i obiektywizmu oraz wspieranie Komendanta w usprawnianiu procesu zarządzania ryzykiem.

Rozdział 6. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

- a. Komendant jest odpowiedzialny za:
- wyznaczanie kierunków działalności Komendy poprzez zatwierdzenie *Planu działalności Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej*,
 - podejmowanie decyzji strategicznych o podjęciu działań przeciwdziałających ryzyku w celu zwiększenia ich skuteczności i efektywności lub wdrożenia dodatkowych mechanizmów kontrolnych,
 - formułowanie zaleceń dla kierowników komórek dotyczących planowania działalności Komendy w odniesieniu do realizowanych zadań i osiągnięcia celów,
 - zatwierdzenie *Planu postępowania z ryzykiem*.
- b. Zastępcy Komendanta są odpowiedzialni za:
- nadzór nad przestrzeganiem zasad opisanych w niniejszej Polityce,
 - nadzór nad realizacją *Planu postępowania z ryzykiem*.
- c. Kierownicy komórek organizacyjnych są odpowiedzialni za zarządzaniem ryzykiem na poziomie operacyjnym, a w szczególności za:
- identyfikację celów i zadań realizowanych przez kierowaną komórką organizacyjną, kaskadowanie celów niżej w odniesieniu do celów i zadań określonych w *Planie działalności Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej* odnoszących się do *Ustawy budżetowej na dany rok budżetowy*,
 - określanie procesów, właścicieli, ewentualnych mierników,
 - analizę ryzyka przy wykorzystaniu *Arkusza oceny ryzyka* oraz zgodnie z przyjętą metodyką oceny ryzyka:
 - identyfikację ryzyka w odniesieniu do celów i zadań realizowanych przez komórkę organizacyjną;
 - szacowanie prawdopodobieństwa i skutku wystąpienia zidentyfikowanego ryzyka;
 - analizowanie zidentyfikowanego ryzyka;
 - opracowanie propozycji postępowania z ryzykiem, pod kątem zadań możliwych do wykonania w podległej komórce organizacyjnej w celu jego zmniejszenia do akceptowalnego poziomu;
 - terminowe wykonanie zadań wynikających z *Planu postępowania z ryzykiem*,
 - przekazanie wypełnionych *Arkuszy oceny ryzyka* do Zespołu ds. zarządzania ryzykiem w terminach określonych przez Zespół ds. zarządzania ryzykiem.

Rozdział 7. METODYKA OCENY RYZYKA

- Identyfikacja ryzyka – przeprowadzana równoległe z planowaniem działalności Komendy. Dokumentami źródłowymi do przeprowadzania procesu identyfikacji jest dokument o charakterze strategicznym oraz opracowywane corocznie: *Plan działalności Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej* oraz *Ustawa budżetowa na dany rok budżetowy*.
- Wykonanie analizy zidentyfikowanego ryzyka odbywa się przez szacowanie prawdopodobieństwa i skutków jego wystąpienia oraz obliczanie jego wartości:
 - prawdopodobieństwo wystąpienia oceniane jest według skali (rozpatrywane jako ryzyko z uwzględnieniem funkcjonującego bieżącego mechanizmu kontroli):
 - oszacowanie następstwa wystąpienia ryzyka na funkcjonowanie Komendy odbywa się zgodnie z poniższą skalą:
 - wartość ryzyka [R] oblicza się jako iloczyn prawdopodobieństwa [P] i następstwa [N] wystąpienia ryzyka, a następnie na podstawie wartości definiuje się poziom ryzyka:
$$\text{Poziom ryzyka } [R] = N \times P$$
 - docelowy poziom ryzyka jest poziomem niskim.
- Przygotowanie propozycji do *Planu zarządzania ryzykiem* polega na:
 - określeniu mechanizmu kontrolnego zabezpieczającego zidentyfikowane ryzyko i minimalizującego jego wartość poprzez zastosowanie nowego lub utrzymanie obecnego zabezpieczenia,

- b) określeniu terminu realizacji zaproponowanego działania (wdrożenia mechanizmu kontrolnego),
 - c) określeniu właściciela ryzyka.
4. Określenie propozycji akceptowalnego poziomu ryzyka.
 5. W terminie określonym przez Zespół ds. zarządzania ryzykiem poszczególni właściciele ryzyk przekazują do Zespołu ds. zarządzania ryzykiem podpisane *Arkusze oceny ryzyka* oraz *Plan postępowania z ryzykiem*.
 6. Zespół ds. zarządzania ryzykiem, przygotowuje zbiorczy *Arkusze oceny ryzyka*, na podstawie którego wykonuje się wyciąg najważniejszych ryzyk – *Rejestr ryzyk* w odniesieniu do celów i zadań realizowanych przez Komendę a następnie, tworzy się zbiorczy *Plan postępowania z ryzykiem* dla całej Komendy.
 7. Zbiorczy *Plan postępowania z ryzykiem* dla całej Komendy podlega zatwierdzeniu przez Komendanta. Kopia wersji papierowej (po zatwierdzeniu) przekazywana jest do Zespołu ds. funkcjonowania kontroli zarządczej w Komendzie.

Rozdział 8. PLAN POSTĘPOWANIA Z RYZYKIEM

Plan postępowania z ryzykiem opracowuje się zgodnie z następującymi zasadami:

1. przygotowaniem zbiorczego *Planu postępowania z ryzykiem* zajmuje się Zespół ds. zarządzania ryzykiem, na podstawie przekazanych przez kierowników komórek organizacyjnych *Arkuszy oceny ryzyka*, o których mowa w Rozdziale 6 pkt 3e;
2. opracowany zbiorczy *Plan postępowania z ryzykiem* niezwłocznie przekazywany jest do Komendanta celem zatwierdzenia;
3. propozycja akceptowalnego poziomu ryzyka przedstawiana jest przez właścicieli ryzyk;
4. dla każdego ryzyka o nieakceptowanym poziomie planowane są, przez kierowników komórek organizacyjnych, dodatkowe działania zapobiegawcze lub korygujące (mechanizmy kontrolne) mające na celu zmniejszenie poziomu ryzyka do akceptowalnego poziomu;
5. w przypadku braku możliwości (np.: finansowych, organizacyjnych) realizacji zaplanowanych działań oraz braku możliwości zaakceptowania ryzyka należy zmienić odpowiednio proponowany mechanizm kontrolny lub ustalić sposób monitorowania ryzyka;
6. *Plan postępowania z ryzykiem* zawiera: cele, zadania, zdarzenie, poziom ryzyka, sposób postępowania z ryzykiem, działania, terminy ich realizacji, osoby odpowiedzialne oraz informacje o sposobie ich realizacji;
7. w trzecim kwartale roku w terminie określonym przez Zespół ds. zarządzania ryzykiem przeprowadzana jest weryfikacja *Planu postępowania z ryzykiem* przez właścicieli ryzyk, która jest przekazywana do Zespołu ds. zarządzania ryzykiem. W przypadku wystąpienia zmian Zespół ds. zarządzania ryzykiem dokonuje aktualizacji *Planu postępowania z ryzykiem* i przekazuje go do Komendanta w celu zatwierdzenia;
8. właściciele ryzyk dokonują w toku wypełniania *Arkuszy oceny ryzyka* weryfikacji zastosowanych zabezpieczeń (podjętych działań) zaproponowanych w *Planie postępowania z ryzykiem*;
9. *Plan postępowania z ryzykiem* jest zatwierdzany przez Komendanta i na bieżąco monitorowany przez kierownictwo Komendy.

Rozdział 9. DOKUMENTY POWIĄZANE Z POLITYKĄ

1. Dokumenty o charakterze strategicznym;
2. Plan działalności Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

Rozdział 10. DRUKI

- a. **Arkusze oceny ryzyka** – druk nr 1
- b. **Plan postępowania z ryzykiem** – druk nr 2
- c. **Rejestr ryzyk** – druk nr 3

Rozdział 11. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Do procesu zarządzania ryzykiem na 2014 rok nie stosuje się terminów określonych w powyższej Polityce Zarządzania Ryzykiem.

druk nr 1

Arkusz oceny ryzyka

Cel	Zadanie	Identyfikacja ryzyka			Analiza ryzyka			Ewaluacja ryzyka	Postępowanie z ryzykiem
		Zdarzenie	Następstwo [N]	Prawdopodobieństwo [P]	Ocena [N]	Ocena [P]	Poziom ryzyka [N x P]		
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)		

(1) Zdarzenie – wystąpienie lub zmiana konkretnego zestawu okoliczności.

(2) Następstwo – konsekwencje, rezultat zdarzenia mający wpływ na cele.

(3) Prawdopodobieństwo – możliwość, szansa wystąpienia zdarzenia.

Oceniając prawdopodobieństwo należy przeanalizować:

- Środek kontroli – wszystko, co modyfikuje ryzyko (działanie lub rozwiązanie, w szczególności organizacyjne lub techniczne, które ogranicza prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia lub minimalizuje jego negatywne następstwa oraz daje racjonalne zapewnienie osiągnięcia celów).
- Podatność – słabość lub wrażliwość, która tworzy pozytywne środowisko do wystąpienia zagrożenia.
- Dane historyczne – informacje o występowaniu zaradzeń w przeszłości.

(4) Następstwo powinno zostać ocenione w skali od 1 do 5 gdzie:

Poziom	Ocena [N]	Czynniki oceny następstw			
		Finansowe	Organizacyjne	Zdrowie i bezpieczeństwo ludzkie	Reputacja (zaufanie i wizerunek)
1	Nieznaczne	Nieznaczna strata	Krótkotrwałe zakłócenia działalności	Nieznaczne obrażenia	Nieznaczne pogorszenie reputacji
2	Małe	Mała strata	Niewielkie zakłócenia w działalności	Niewielkie obrażenia	Małe pogorszenie reputacji
3	Średnie	Średnia strata	Zakłócenia w działalności	Poważne obrażenia	Średnie pogorszenie reputacji
4	Poważne	Poważna strata	Częściowy brak realizacji celów	Poważne i trwałe obrażenia	Poważne pogorszenie reputacji
5	Katastrofalne	Katastrofalna strata	Brak realizacji celu	Utrata życia	Poważne i długotrwałe pogorszenie reputacji

(5) Prawdopodobieństwo powinno zostać ocenione w skali od 1 do 5 gdzie:

Ocena [P]	Środek kontroli	Podatność	Dane historyczne
1	W pełni skuteczne	Brak podatności	Nie wystąpiło
2	Skuteczne	Nieistotna podatność	Jednostkowe wystąpienie
3	Skuteczne ale nie pełne	Kilka nieistotnych podatności	Wystąpienia
4	Nieliczne	Istotna podatność	Częste wystąpienia
5	Brak	Kilka istotnych podatności	Bardzo częste wystąpienia

(6) Poziom ryzyka – wielkość ryzyka lub kombinacji ryzyk, wyrażona w postaci kombinacji następstw oraz ich prawdopodobieństwa. Poziom ryzyka wyrażany jest jako iloczyn oceny następstw [N] i prawdopodobieństwa [[P]

Następstwo [N]	1	2	3	4	5
Prawdopodobieństwo [P]					
1	1	2	3	4	5
2	2	4	6	8	10
3	3	6	9	12	15
4	4	8	12	16	20
5	5	10	15	20	25

(7) Ewaluacja ryzyka

Kryteria		Ewaluacja
Poziom	Ryzyko	
1 - 5	Małe	Akceptowanie
6 - 9	Średnie	Akceptowanie, wymagające decyzji kierownictwa
10 - 16 oraz gdzie P=1 a N=5	Duże	Nieakceptowane, wymagające decyzji kierownictwa
20 - 25	Bardzo duże	

(8) Postępowanie z ryzykiem

Poziom	Ryzyko	Postępowanie z ryzykiem według kolejności rozważanych do podjęcia działań
1 - 5	Małe	1. Tolerowanie
6 - 9	Średnie	1. Tolerowanie 2. Zapobieganie
10 - 16 oraz gdzie P=1 a N=5	Duże	1. Zapobieganie 2. Przeniesienie 3. Tolerowanie (wraz z pisemnym uzasadnieniem) 4. Unikanie
20 - 25	Bardzo duże	1. Unikanie 2. Przeniesienie 3. Zapobieganie 4. Tolerowanie (wraz z pisemnym uzasadnieniem)

.....
Data, podpis sporządzającego

.....
Data, podpis kierownika komórki organizacyjnej lub Komendanta

druk nr 2

Plan postępowania z ryzykiem

Cel	Zadanie	Zdarzenie	Poziom ryzyka	Postępowanie z ryzykiem	Działania	Terminy	Odpowiedzialny	Informacje o realizacji

.....
Data, podpis sporządzającego

.....
Data, podpis kierownika komórki organizacyjnej lub Komendanta

druk nr 3

Rejestr ryzyk

Cel	Zadanie	Zdarzenie	Informacje o zmaterializowaniu się ryzyka

.....
Data, podpis sporządzającego

.....
Data, podpis kierownika komórki organizacyjnej lub Komendanta

Uzasadnienie

Wprowadzenie decyzji w sprawie wprowadzenia *Polityki zarządzania ryzykiem* w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej spowoduje ujednoczenie oraz regulację zagadnień związanych z analizą ryzyka w odniesieniu do celów i zadań realizowanych przez poszczególne komórki organizacyjne komendy. *Polityka zarządzania ryzykiem* wprowadzona niniejszą decyzją wraz z *Arkuszem analizy ryzyka* prowadzonym w formie elektronicznej daje możliwość kompleksowego zebrania oraz analizy ryzyk występujących w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

Polityka definiuje szereg ról i uprawnień oraz odpowiedzialności w szczególności odnoszących się do kierujących komórkami organizacyjnymi. Kierujący komórkami organizacyjnymi proponują sposób dalszego postępowania ze zidentyfikowanym ryzykiem w tym podjęciu działań pozwalających na ich minimalizację do akceptowalnych poziomów. Zobowiązuje ich również do przeprowadzenia analizy ryzyka w podległych Komórkach organizacyjnych co najmniej raz w roku przy użyciu ww. arkusza zgodnie z przyjętą w polityce metodyką. Taki sposób zarządzania ryzykiem pozwala na weryfikację czy zaproponowane na początku roku mechanizmy kontroli w *Planie postępowania z ryzykiem* zostały zrealizowane w wyznaczonych terminach.

Ważną rolę w zarządzaniu ryzykiem odgrywa powołany Zespół ds. zarządzania ryzykiem, który zbiera wypełnione przez poszczególnych kierujących komórkami organizacyjnymi arkusze analizy ryzyka dokonuje ich zestawienia oraz przygotowuje kompleksowy *Plan postępowania z ryzykiem* w celu przedstawienia go do podpisu Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej.

Wprowadzenie kompleksowej i jednolitej *Polityki zarządzania ryzykiem* w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej oraz realizacja zadań z niej wynikających wpisuje się bezpośrednio w realizację celów kontroli zarządczej wynikających z art. 68 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zmianami) oraz zapisów zawartych w ogłoszonych komunikatach:

- nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF z 2009 r., Nr 15, poz. 84),

- nr 6 Ministra Finansów z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wytycznych dla sektora finansów publicznych w zakresie planowania i zarządzania ryzykiem (Dz. Urz. z 2012 r., poz. 56),

a także wytycznych zawartych w zarządzeniu Nr 59 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 września 2012 r. w sprawie systemu kontroli zarządczej w dziale administracji rządowej – sprawy wewnętrzne (Dz. Urz. MSW z 2012 r., poz. 64).

Zastosowanie jednolitej polityki dla wszystkich komórek organizacyjnych Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej pozwoli na wcześniejsze wykrycie i minimalizację ryzyk związanych z realizacją zadań i osiągnięcia celów Komendy.